

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 54/21
22.5.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Зорице Ђаковић, председника већа, Весне Дамјановић и др Драгице Попеску, чланова већа, у парници тужилаца АА и ББ, обоје из ..., чији је заједнички пуномоћник Младен Никић, адвокат из Ваљева, ул.Др Пантића бр.89, против тужених ВВ и ГГ, обе из ..., чији је заједнички пуномоћник Милош Брковић, адвокат из Београда, ул.Далматинска бр.39, ради утврђења, одлучујући о жалби тужених изјављеној против пресуде Основног суда у Ваљеву П 22/20 од 29.10.2020. године, након одржане расправе пред другостепеним судом дана 22.5.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

УКИДА СЕ пресуда Основног суда у Ваљеву П 22/20 од 29.10.2020. године у ставу првом и трећем изреке.

УТВРЂУЈЕ СЕ да су тужиоци АА, ЈМБГ ... и ББ, ЈМБГ ... сувласници на непокретностима постојећим у ... у улици ..., уписаним у лист непокретности бр.... КО ..., и то:

- породичној стамбеној згради површине у основи 307м² (укупне површине 526,98м²), спратности Су+Пр+Сп+По постојећој на кп.бр.... КО ..

- стану бр.1 корисне површине 173м² у саставу породичне стамбене зграде бр.1 на кп.бр.... КО ...

- стану бр.2 корисне површине 288м² у саставу породичне стамбене зграде бр.1 постојеће на кп.бр.... КО ..., са уделом од по 375/1000,

-као и право коришћења на кп.бр...., градско грађевинско земљиште у укупној површини од 0.04.35ха, земљиште под зградом и другим објектом, број дела парцеле 1 у површини од 307м² и земљишта уз зграду и други објекат бр.дела парцеле 2 у површини од 128м², све уписано у лист непокретности бр.... КО ... са уделом од по 375/1000, а што су тужене ВВ и ГГ дужне признати и трпети да се тужиоци као сувласници са наведеним уделом упишу у јавне књиге РГЗ СКН Ваљево, у року од 15 дана по пријему преписа пресуде.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужене да тужиоцима на име трошкова парничног поступка солидарно исплате износ од 821.250,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужиоци да туженима на име трошкова другостепеног поступка исплате износ од 40.500,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ваљевоу П 22/20 од 29.10.2020. године, ставом првим изреке делимично је усвојен тужбени захтев па је утврђено да су тужиоци сувласници на непокретностима постојећим у ... у улици ..., уписаним у лист непокретности бр.... КО ..., и то: породичној стамбеној згради површине у основи 307м² (укупне површине 526,98м²) спратности Су+Пр+Сп+По постојећој на кп.бр.... КО ..., стану бр.1 корисне површине 173м² у саставу породичне стамбене зграде бр.1 на кп.бр.... КО ..., стану бр.2 корисне површине 288м² у саставу породичне стамбене зграде бр.1 постојеће на кп.бр.... КО ..., са уделом од по 375/1000, као и право коришћења на кп.бр...., градско грађевинско земљиште у укупној површини од 0.04.35ха, земљиште под зградом и другим објектом, број дела парцеле 1 у површини од 307м² и земљишта уз зграду и други објекат бр.дела парцеле 2 у површини од 128м², све уписано у лист непокретности бр.... КО ... са уделом од по 375/1000, а што су тужене дужне признати и трпети да се тужиоци као сувласници са наведеним уделом упишу у јавне књиге РГЗ СКН Ваљево, у року од 15 дана по пријему преписа пресуде. Ставом другим изреке одбијен је тужбени захтев тужилаца преко утврђених у ставу првом изреке до тражених удела на породичној стамбеној згради површине у основи 307м² (укупне површине 526,98м²) спратности Су+Пр+Сп+По постојећој на кп.бр.... КО ... од по 210/527м², стану бр.1 корисне површине 173м² у саставу породичне стамбене зграде бр.1 на кп.бр.... КО ... од по 79/264 и стану бр.2 корисне површине 288м² у саставу породичне стамбене зграде бр.1 постојеће на кп.бр.... КО ..., са уделом од по 1/2. Ставом трећим изреке обавезане су тужене да тужиоцима на име трошкова парничног поступка солидарно исплате износ од 1.129.500,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

Против наведене пресуде, тужене су благовремено изјавиле жалбу, побијајући пресуду у ставу првом и трећем изреке из свих законом прописаних разлога.

Апелациони суд у Београду је испитујући првостепену пресуду у оквиру овлашћења прописаних одредбом члана 386. Закона о парничном поступку, закључио да је ради одлучивања о жалби потребно отворити главну расправу сагласно одредби члана 383. став 4. Закона о парничном поступку, јер је првостепена пресуда већ једанпут укинута а у поновном поступку је учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 7. наведеног Закона, на шта основано указују тужене у жалби, а на коју повреду и другостепени суд пази по службеној дужности.

Наиме, из стања у списима следи да су након обављеног вештачења тужиоци у поднеску од 19.10.2020. године прецизирали тужбени захтев, а који поднесак није достављен туженима већ је главна расправа закључена на рочишту одржаном дана 20.10.2020. године у одсуству уредно позваног пуномоћника тужених, па је недостављањем наведеног поднеска тужилаца првостепени суд учинио битну повреду одредаба парничног поступка из чл.374 ст.2 тач.7 ЗПП-а, која повреда је отклоњена отварањем расправе у другостепеном поступку, те одлучивањем о захтеву тужилаца у делу који се побија жалбом.

Веће је применом одредбе члана 331. Закона о парничном поступку, којим је прописано да уколико се рочиште одржи пред измењеним већем, главна расправа мора да почне изнова, али да суд може да донесе одлуку да се поново не саслушавају странке, сведоци и вештаци и да се не врши нови увиђај, већ да се прочитају записници о извођењу тих доказа, у вези са чланом 385. став 1. истог Закона којим је прописано да се одредбе о главној расправи пред првостепеним судом из чланова 310.-335. тог закона примењују и на расправу и поступак пред другостепеним судом, решењем на рочишту одржаном дана 22.5.2024. године, одлучило да се прочитају сви писмени докази изведени пред првостепеним судом, као и записници о саслушању парничних странака, сведока и вештака и након што су исти прочитани главна расправа пред другостепеним судом је закључена.

Оценом изведених доказа, сваког засебно и свих доказа заједно, а на основу резултата целокупног поступка, применом члана 8. Закона о парничном поступку утврђено је следеће чињенично стање:

Тужиоци су засновали брачну заједницу 1981. године и из те заједнице имају две ћерке, и то ВВ, овде тужену и ДД. Мајка тужиоца АА, сада пок.ЂЂ је од својих родитеља добила на поклон кп.бр.... са кућом која је имала три одељења. У периоду од 1970. године до 1974. године родитељи тужиоца су ту кућу доградили тако да је иста након доградње имала површину од 69м², а доградња је финансирана из посебних средстава оца тужиоца АА, сада пок.ЕЕ, на кога се кућа водила. После његове смрти, 1982. године, предметну непокретност је наследила мајка тужиоца АА, уз његову сагласност, а са којом су тужиоци живели у породичној заједници. Тужилац АА је од 1983. године био запослен у ...,а тужиља ББ је била запослена у предузећу ... од 1986. године, док је мајка тужиоца АА, ЂЂ била корисник породичне пензије. У периоду од 1987. године до 2001. године тужиоци су заједничким радом и средствима, а уз сагласност тужиоцеве мајке, стари објекат реконструисали, адаптирали и доградили, стим да су грађевинске дозволе за извођење радова на објекту издаване на име ЂЂ јер је она била укњижена као власник куће и носилац права коришћења на земљишту. Тужиоци су најпре 1989. године преуредили сутеренски део куће у пословни простор јер су имали намеру да отворе продавницу, затим су дозидали магацински простор површине 60м². 1991. године тужиоци су отворили један од првих ... у ..., од чијег рада су остваривали велике приходе. Тужилац АА је 1992/93 године био на ратишту, па је од остварених дневница на западној страни објекта направио базен површине 30м². Од остварене зараде и задуживањем кредитима код банака тужиоци су извршили надоградњу објекта ради повећања стамбеног и пословног простора те су новац улагали и у стамбени простор. Тужена ВВ није ни на који начин учествовала у доградњи и адаптацији старог објекта, јер се у време извођења радова на објекту

школовала и издржавали су је тужиоци. Мајка тужиоца, ЂЂ је пензију коју је примала трошила на своје свакодневне потребе, део новца је давала и туженој ВВ обзиром да се она у то време школовала, а од 2007. године ЂЂ је била корисник накнаде за туђу негу и помоћ те је новац који јој је по том основу исплаћен са закашњењем у износу од око 1000 евра уложен у реновирање постојећег и доградњу још једног купатила. Сем тих радова, мајка тужиоца ни на који други начин није учествовала у доградњи објекта већ су целу доградњу финансирали тужиоци. Тужиоци су затворили ... 2010. године јер им је посао знатно опао а у моменту затварања радња је имала велика дуговања, али и потраживања. Како је радња тужилаца имала велико дуговање, мајка тужиоца АА се плашила да не изгуби имовину а тужиоци су желели да добију на времену како би скупили новац да исплате дуг, док је друга ћерка тужилаца ДД била менични дужник, сви чланови породице су се договорили да се објекат преведе на тужену ВВ тако што ће мајка тужиоца АА, на коју се објекат водио, сачинити тестамент којим ће располагати објектом у корист тужене ВВ, стим да је истовремено постигнут споразум о међусобном начину поделе објекта тако да је по том договору, а након озакоњења целог објекта, један стан у објекту требао да припадне туженој ВВ а други стан је требао да припадне другој ћерки тужилаца, ДД о чему је сачињен и писмени уговор који је тужена ВВ потписала, али исти није оверен. У складу са постигнутим договором ЂЂ је сачинила судски тестамент ЗР 747/10 којим је породичну стамбену зграду на кп.бр.... КО ... оставила унуци ВВ. Тужилац АА је имао писмено овлашћење своје мајке којим га је овластила да објектом може слободно располагати и да исти може отуђити. ЂЂ је умрла 2015. године, а у поступку расправљања заоставштине иза њене смрти, тужилац АА, као једини законски наследник, није оспорио тестамент тако да је решењем основног суда у Ваљево О 1256/15 од 31.5.2016. године оглашена за наследника на предметној непокретности. Тужиоци су након тога, а у складу са раније постигнутим договором, покренули поступак озакоњења објекта, који су финансирали друга ћерка тужилаца и њен супруг. ГУ Ваљево, Одељење за урбанизам, грађевинарство, саобраћај и заштиту животне средине је дана 24.1.2018. године донела решење којим је туженој ВВ одобрено озакоњење објекта. Пре доношења тог решења, тужена ВВ је уговором о поклону од 15.11.2017. године део непокретности поклонила својој свекрви, овде туженој ГГ те су на основу тог уговора тужене уписане као сувласници на предметној непокретности. Вештачењем од стране вештака грађевинске струке утврђено је да укупна површина стамбене зграде постојеће на кп.бр....КО ... износи 526,98м², да је укупна површина дограђеног дела објекта 420,75м² те да укупна грађевинска вредност целог објекта износи 98.889,80 евра а да грађевинска вредност дограђеног дела износи 78.821,40 евра те да је вредност објекта пре доградње износила 20.068,40 евра. Вештачењем од стране судског вештака економске струке утврђена је висина зарада коју су тужиоци остварили у периоду градње, висина примања које је имала мајка тужиоца те је утврђен допринос и економске базе од 6,25%. Тужиоци су својински захтев засновали на стицању у породичној заједници са сада пок. ЂЂ.

Оценом исказа парничних странака и сведока у првостепеном поступку у вези са осталим изведеним доказима у смислу чл.8 ЗПП-а утврђено је да је правилан закључак првостепеног суда да су тужиоци по основу стицања у породичној заједници са сада пок. ЂЂ стекли право својине на делу предметне непокретности. Оцена исказа парничних странака и сведока нужно подразумева анализу како сваког од њих засебно, тако и у њиховој међусобној повезаности са другим изведеним доказима. На основу такве анализе оцењено је да се, као истинитим, може поклонити вера исказима

тужилаца и сведока ЖЖ, ЗЗ, ИИ, ЈЈ, КК, ЛЛ, ЉЉ, ММ и НН који су сагласни међусобно као и са изведеним писаним доказима.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, Апелациони суд у Београду је закључио да су сви чланови породичне заједнице остваривали примања, да је мајка тужиоца АА, ЂЂ своја примања од пензије трошила на свакодневне потребе а да је доградња објекта извршена искључиво новчаним средствима тужилаца те је применом чл. 195 Породичног закона оценио да је тужбени захтев делимично основан. Имајући у виду да је вештачењем утврђена вредност дограђеног објекта од 78.821,40 динара, која представља заједнички допринос, да је исти дограђен радом тужилаца у делатности дисконта пића а делом доприносом економске базе пок.ЂЂ који износи 6,25%, а што од укупне вредности дограђеног објекта представља износ од 4.926,34 евра, то је сабирањем наведеног износа са вредношћу објекта који је био у власништву пок.ЂЂ и стављањем истог у сразмеру са укупном вредношћу новог објекта утврђено да је удео пок.ЂЂ на предметном објекту приближно 25% а да је удео тужилаца у дограђеном објекту једнак и исти износи по 37,50%.

Имајући у виду напред наведено, првостепени суд је правилно оценио да су тужиоци по основу градње и улагања у породичној заједници са пок.ЂЂ стекли право својине на спорној непокретности у уделима ближе наведеним у изреци ове пресуде, па како је пок.ЂЂ тестаментом располагала и делом објекта који не представља њену искључиву својину то такво располагање оставиље не може имати правно дејство према тужиоцима који су сувласници на предметној непокретности нити правни следбеници пок.ЂЂ могу стећи право својине на делу непокретности на коме преносилац није имао право својине.

Цењени су наводи жалбе тужених којима се указује да је првостепена пресуда захваћена битном повредом одредаба чл.374 ст.2 тач.12 ЗПП-а јер иста не садржи разлоге о одлучним чињеница а да су дати разлози у супротности са садржином изведених доказа, али су ови наводи неосновани. Ово због тога што је изрека првостепене пресуде у ожалбеном делу јасна, разумљива и непротвечна сама себи и датим разлозима, а у образложењу пресуде у овом делу су дати јасни и довољни разлози о свим чињеницама битним за одлучивање, који нису у супротности са стањем у списима.

Неосновани су и наводи жалбе тужених којима се оспорава правилност ожалбене пресуде указивањем да је првостепени суд донео пресуду на основу неблагоприятног поднеска којим је прецизиран тужбени захтев, да је у односу на раније донету пресуду првостепени суд смањио удео тужених на 250/1000, односно на 25% од целог стана те да је првостепени суд одлучио о нечему што тужбеним захтевом није ни тражено. Ово због тога што, супротно жалбеним наводима, првостепени суд није одлучивао по неблагоприятном подноску јер су тужиоци прецизирање тужбеног захтева извршила након обављеног вештачења и у складу са налазом вештака, а прецизирани тужбени захтев је заснован на истом чињенично правном основу као и првобитно постављен тужбени захтев. Осим тога, приликом доношења одлуке првостепени суд се у целости кретао у границама коначно опредељеног тужбеног захтева, те је ставом првим изреке делимично усвојио тужбени захтев утолико што је тужиоцима признао мањи својински удео на објекту од онога који су тражили

прецизираном тужбом, с обзиром да је утврђени удео тужилаца на непокретности од по 375/1000 мањи од удела који су прецизираном тужбом тражени, односно од удела од по 210/527 на породичној стамбеној згради, удела од по 79/264 на стану бр.1 у саставу породичне стамбене зграде и удела од по 1/2 на стану бр.2 у саставу породичне стамбене зграде.

Цењени су и наводи жалбе којима се указује да у оставинском поступку који је вођен иза смрти пок.ЂЂ тужиоци нису оспоравали тестамент нити су истицали да имовина која је предмет тестаamenta није у целини предмет наслеђивања, али су и ови наводи без утицаја на доношење другачије одлуке. Наиме, у конкретном случају тужиоци су свој својински захтев засновали на стицању у породичној заједници са пок.ЂЂ, мајком тужиоца АА. Решење о наслеђивању донето након смрти пок.ЂЂ обавезује само тужиоца АА и тужену ВВ као наследнике пок.ЂЂ у погледу права наслеђа на заоставштини оставиле, а околност да тужилац АА, као законски наследник, у поступку расправљања заоставштине иза смрти своје мајке није оспоравао састав заоставштине нити пуноважност тестаamenta, не искључује његово право нити право других лица да у посебном поступку истичу својинске захтеве на предмету тестаamenta по другом основу. У оставинском поступку су расправљени наследни односи тужиоца АА и тужене ВВ, али имовински однос поводом стицања у породичној заједници није могао бити решен јер у оставинском поступку нису учествовали сви стицаоци, а наследно решење нема дејство према тужиљи ББ.

Приликом одлучивања, Апелациони суд у Београду је имао у виду и остале наводе жалбе тужених, али је имајући у виду напред утврђено чињенично стање, оценио да исти нису од утицаја на доношење другачије, за тужене повољније одлуке, па их посебно не образлаже, сагласно чл.396 ЗПП-а.

С обзиром да је ожалбена пресуда укинута у ожалбеном делу и одлучено о захтевима тужилаца, то је овај суд је одлучивао и о трошковима целог поступка у смислу одредбе члана 165. став 3. Закона о парничном поступку. Како су тужиоци делимично успели у спору, то им сходно одредбама члана 153, 154. и 163. став 2. Закона о парничном поступку, припадају трошкови парничног поступка сразмерно успеху у спору који су увећани за 50% за заступање 2 тужиоца, а у укупном износу од 821.250,00 динара и то на име ангажовања пуномоћника из реда адвоката за састав тужбе и једног образложеног поднеска у износу од по 45.000,00 динара, за заступање тужилаца на 6 одржаних рочишта пред првостепеним судом у износу од по 47.250,00 динара и једном одржаном рочишту пред другостепеним судом у износу од 74.250,00 динара, за приступ на 6 неодржаних рочишта у износу од по 24.750,00 динара, трошкови вештачења у износу од 30.000,00 динара као и трошкови судске таксе на тужбу и првостепену пресуду у износу од по 97.500,00 динара, све обрачунато у складу са АТ и ТТ, важећем у време одлучивања а према вредности са којом су тужиоци успели у спору.

Са друге стране, како су тужене у сразмерно незнатном делу, и то у делу који се односи на трошкове поступка, успеле у другостепеном поступку то истима припадају трошкови приступа на једно неодржано рочиште пред другостепеним судом у укупном износу од 24.750,00 динара (16.500,00 динара увећано за 50% за заступање две странке), с обзиром да су наведене трошкове проузроковали тужиоци тражењем да се

рочиште одложи.

Из наведених разлога, применом одредбе члана 387. став 1. тачка 6. Закона о парничном поступку одлучено је као у ставу првом изреке ове пресуде, док је одлука као у ставу другоми трећем изреке донета применом члана 153,154 и 165. истог закона.

**Председник већа-судија
Зорица Ђаковић, с.р.**

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић